

Cenzurovaný Søren Kierkegaard

Søren Kierkegaard: Okamžik

Kalich, Praha 2005, 248 s., z dánštiny přeložila Milada Krausová-Lesná

Vydavatelství Kalich se dopustilo trapné, řekl bych přímo ostudné věci. Editoři se rozhodli znovu vydat téměř stoletý (přesně 95 let starý) překlad Kierkegaardova *Okamžiku*, souboru devíti čísel vlastním nákladem jím vydávaného kodaňského časopisu (s několika výňatky z připraveného dopisu desátého, který za Kierkegaardova života již nevyšel, protože vysílený autor náhle zemřel). Překlad tehdy pořídila paní Milada Krausová-Lesná, úvod k překladu napsal Arnošt Kraus. Nakladatel Jan Laichter měl však s rakouskými úřady při vydání knížky (vyšla jako 32. svazek řady *Otázky a názory*) nemalé potíže; cenzor nedovolil otisknout dvě dost rozsáhlé partie, takže knížka vyšla ochuzena o část 9. čísla v rozsahu více než pěti tištěných stran. Ve shodě s tehdejší praxí byly po vynechaných místech ponechány cenzurované stránky nebo části stránek nepotištěny, ale s příslušným tučným vyznačením [**Zabaveno.**] – A nyní ten nemožný, negramotný trapas: editoři, kteří se hlásí k jazykovým úpravám a k přípravě textu, vydali vše *bez doplnění* míst zabavených rakousko-uherským cenzorem, a slovo „(Zabaveno.)“, tentokrát už nikoli tučně, nechali otisknout hned za sebou pětkrát a pak dvakrát (asi kvůli „věrnosti“ vůči původnímu textu překladu), ačkoliv jde jen o dvě, i když rozsáhlejší cenzurovaná místa. Zřejmě se domnívali, že cenzurován byl už v Dánsku sám originál v Kierkegaardově časopisu!

Editorům – nejspíš z nevědomosti – ani nenapadlo, jaká to je příležitost po tolika letech vydat „Okamžik“ – třeba ve starém překladu, ale v úplnosti, nechat dopřeložit cenzurovaná místa z 9. čísla a doplnit také zbývající části 10. čísla, z kterého paní překladatelka před stoletím zařadila do knížky jen jeho některé části (nejspíš také z obavy před cenzurou nebo na přímý pokyn cenzora). V tiráži sice editoři uvedli, že jde o druhé vydání (a příznačně bez data vydání prvního), avšak jméno prvního nakladatele, totiž Jana Laichtera, se nikde nevyskytuje. (Myslím, že stojí za připomenutí, že jeho zasloužilá a věhlasná nakladatelství vydalo ještě za Rakouska např. pět svazků Havlíčkových politických spisů a rovněž ještě za Rakouska a potom za republiky řadu Masarykových spisů a že vydávalo také Masarykem řízenou *Naši dobu*; po druhé velké válce – ovšem ještě před Únorem – dostal Jan Laichter už jako stařec za své zásluhy čestný doktorát Univerzity Karlovy. Naproti tomu bylo jeho nakladatelství po několika dalších letech komunisty zrušeno, knihy byly odvezeny do „sběrných surovin“ a syn František, který je už leta samostatně vedl, pracoval pak z milosti v Kalichu.)

Kierkegaard má bohužel s překlady do češtiny velkou smůlu (třeba na rozdíl od situace v Německu, kde některé jeho knížky vyšly v různých překladech už mnohokrát). Především toho bylo stále ještě vydáno dosud málo a nepříliš kvalitně; dříve šlo často o překlady z němčiny, dnes sice už z původního jazyka, ale bez náležité filosofické průpravy a s hrubými věcnými chybami. Navzdory tomu všemu se sluší říci: lepší něco nežli nic. Je ovšem neštěstí, že proto na nová vydání v nových překladech hned tak nebude možno pomyslet. – Člověk si má chuť povzdechnout: aspoň kdyby tento Kierkegaardův útok na upadlou církev naší dnešní křesťané vskutku četli, pokud pro ně to pojmenování ještě něco pořádného znamená. – „*Okamžik*“ je mimořádné a inspirující čtivo; F. X. Šalda kdysi napsal, že to je „arcidílo ironie a opravdovosti, jemuž se po bok mohou postavit snad jen Apologie Sókratova od Platóna a Provinciální listy Pascalovy“. – Studenti dnes už zase čtou Platóna (téměř všechny Novotného překlady dialogů vyšly původně také u Laichtera, s výjimkou *Zákonů*); nevím, jak je to s Pascalem (jeho *Myšlenky* vyšly kdysi rovněž u Laichtera, vybrané části pak rovněž už před lety v Odeonu). Snad si k nim uvedená staro-nová knížka také najde cestu. Jen ta zátěž nepořádnosti a diletantismu nás asi ještě nějaký čas bude tlačit.

Søren Kierkegaard: Okamžik (recenze) in: *Křesťanská revue* 74, 2007, č. 1, str. 43–44